

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

26 Ocak 2012 Perşembe

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

GÖRÜŐME TUTANAKLARI

26 Ocak 2012 Perşembe

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
"Toplumsal Cinsiyet EŞİtliğinde Medyanın Rolü" konulu alt komisyon çalışmalarıyla ilgili	1:5
İŐ Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/226)	5:15

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:15
"Toplumsal Cinsiyet EŞİtliğinde Medyanın Rolü" konulu alt komisyon çalışmalarıyla ilgili	1:5
Sedef KÜÇÜK (İstanbul)	2, 3
Tülay KAYNARCA (İstanbul)	2, 4
Binnaz TOPRAK (İstanbul)	2, 4
Hülya GÜVEN (İzmir)	3
Sebahat TUNCEL (İstanbul)	3
Öznur ÇALIK (Malatya)	4
Gürkut ACAR (Antalya)	4:5
Nurcan DALBUDAK (Denizli)	5
İŐ Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/226)	5:15
Sedef KÜÇÜK (İstanbul)	6
Öznur ÇALIK (Malatya)	6:7
Binnaz TOPRAK (İstanbul)	6:8, 11
Gönül BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin)	6:7, 9:10
Dilek YÜKSEL (Tokat)	7, 9
Ömer GÜMÜŞ (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi)	7:8, 9
Sebahat TUNCEL (İstanbul)	8, 10
Mesut DEDEOĞLU (Kahramanmaraş)	8:9
Gürkut ACAR (Antalya)	9
Hülya GÜVEN (İzmir)	9
Madde 1	11:12
Hülya GÜVEN (İzmir)	12
Gönül BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin)	12

Önerge		12
Binnaz TOPRAK	(İstanbul)	12
Gürkut ACAR	(Antalya)	13
Gökçen ÖZDOĞAN ENÇ	(Antalya)	13
Sebahat TUNCEL	(İstanbul)	13
Ruhsar DEMİREL	(Eskişehir)	13:14
Ömer GÜMÜŞ (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Temsilcisi)		13:14
Madde 2		14
Madde 3		14:15

Açılma Saati: 10.35

Kapanma Saati: 11.45

26 Ocak 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10. 35

BAŞKAN : Azize Sibel GÖNÜL (Kocaeli)

BAŞKAN VEKİLİ : Binnaz TOPRAK (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ : Öznur ÇALIK (Malatya)

SÖZCÜ : Tülay KAYNARCA (İstanbul)

KÂTİP : Mesut DEDEOĞLU (Kahramanmaraş)

---0---

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli basın mensupları, Hükümet temsilcileri; Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonumuzun 24'üncü Dönem 2'nci Yasama Yılı 5'inci toplantısını açıyorum.

Çoğunluğumuz vardır.

Toplantımızın verimli olmasını temenni ediyorum. Hepinizi de saygıyla selamlıyorum.

Bugünkü gündemimizde bir yasa teklifi var ve Komisyon tarafından alınması gereken kararlarımız var. Bunları öncelikle sizlerle paylaşmak istiyorum.

Başkanlık sunuşlarında, bir de yapılan çalışmalarla ilgili genel bir bilgi vermekte de fayda var çünkü bazı toplantılara bazı arkadaşlarımız katılamadılar ve yarın yapacağımız toplantıyla ilgili de bilgi vermek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle 20 Ocak Cuma günü yani geçen hafta kalkınma ajansları genel sekreterleriyle bir toplantı gerçekleştirdik. Bir bölgede iki tane kalkınma ajansı genel sekreterleri olan bölgelerimiz var ve bu farklı bölgelerin genel sekreterleriyle yapmış olduğumuz toplantı çok verimli bir toplantı oldu. Her bölgenin farklılığını çok net bir şekilde verebildik ve onların sadece kalkınma konusunda değil, aynı zamanda, sosyal projelere de sosyal sorumluluk projelerine de destek verdiğini, böyle projeler de ürettiğini gördük.

Aslında, baktığımızda, her türlü hak ihlalinde, en büyük sebeplerinden birisinin yoksulluk olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla, hem kalkınmadan bahsediyorsak hem toplumun güçlenmesinden bahsediyorsak kadının kalkınmasının, kadının güçlenmesinin ne kadar hayati olduğu hepimizin bir gerçeği. Dolayısıyla, kalkınma ajansları vasıtasıyla da kadının güçlenmesi adına neler yapılabilir ortaya koymak, uygulamalarda neler var, onları da görebilmek adına böyle bir toplantıyı gerçekleştirdik. İlgili yerel ve bölgesel, ulusal kurumların kapasitelerinin güçlendirilmesinde ve tüm çalışmaların sürdürülebilirliğinde kalkınma ajanslarının kilit bir role sahip olduğunu gördük. Dolayısıyla, bu toplantı çok verimli bir toplantı oldu. Toplantıda tutanak da tutturduk fakat kayıttan olduğu için henüz deşifre edilip metne dönüşmesi biraz zaman alıyor, çıktığı zaman tüm milletvekili arkadaşlarımızla da paylaşacağız.

Bu toplantı neticesinde o bölgelerde hangi ilde bölge toplantısını yapacağımızla ilgili de bilgi paylaşımı oldu. Örneğin, Orta Karadeniz Bölge Kalkınma Ajansı, mesela bu toplantının -dört il var, Samsun, Amasya, Çorum ve Tokat- Tokat' ta yapılmasının daha uygun olacağını bizimle paylaştı gibi. Dolayısıyla, il belirleme konusunda onların da bize bu şekilde katkıları oluyor.

Bu bölgesel toplantıların ilkinde İstanbul'da başlıyoruz. Az önce basın açıklaması yaptık. Basın açıklamasına katılan tüm arkadaşlarımıza da teşekkür ediyoruz. Basın bildirisinde bu konuyu paylaştık. İlk bölgesel toplantımıza -İstanbul tek bölge- tek bölge olduğu için İstanbul'la, tek bölgeyle başlayalım, ondan sonra bir yıl boyunca bu bölge toplantılarını en az 12 il olmak üzere gerçekleştirelim arzu ediyoruz. Yarın, 27 Ocak Cuma günü İstanbul bölge toplantısıyla bölge toplantılarımızı başlatıyoruz.

Bu toplantıya komisyon üyesi tüm milletvekili arkadaşlarımızın katılmasını arzu ediyoruz, artı İstanbul milletvekillerine de davet yaptık İstanbul'la ilgili. Oradaki akademisyenler, valilik, Büyükşehir Belediyesi, belediye başkanları, kaymakamlar, sivil toplum kuruluşları, bilgi ve deneyim platformları, baro bu konuda bize toplantıda katılım sağlamasını arzu ettiğimiz o yereldeki sivil toplum kuruluşlarını bu toplantıya davet ettik. Katılımcı profilini bu şekilde oluşturduk.

Bugün, basından bir arkadaşımız imamlarla ilgili bir soru sordu. Bunların da eğitimi olduğunu biliyoruz. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Diyanetle bir protokol yaptığını, bu konuda bir eğitim çalışması başlattığını biliyoruz. Dolayısıyla, il müftüsünü belki de bu toplantıya çağırarak, bu konuda, kadın erkek fırsat eşitliğinin ya da toplumsal cinsiyet eşitliğinin yaygınlaşması konusunda neler yapılabilir, onların bu eğitimleri sahaya dönüştürüp dönüştürmediklerini, her kurumun üzerine düşen görevini yerine getirip getirmediğini de orada görebileceğiz.

Ayrıca, bu bölge toplantılarımız vasıtasıyla da biliyorsunuz, 25 Kasım'da başlattığımız bir kampanyamız vardı, Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında "Daha adil bir dünya için yanımda ol." temasıyla yola çıktığımız bir kampanyamız vardı. Bölgelere gittiğimizde bu kampanyanın da yaygınlaşması ve tanıtımını aynı zamanda şiddetle ilgili başlatmış olduğumuz "Biz de varız." kampanyasına, özellikle erkekler üzerinden yürüttüğümüz bu kampanyaya o illerde de devam etmek açısından bölge toplantılarını çok önemsiyoruz. Bunları bir yıllık plan dâhilinde çalışacağız ve hayata geçireceğiz.

Değerli milletvekilleri, diğer bir konu, Cuma günü İstanbul'da planladığımız bölge toplantısından sonra, Mecliste oluşturduğumuz iki tane alt komisyonumuz var, biliyorsunuz, bir tanesi toplumsal cinsiyet eşitliğinde medyanın rolü, diğeri de anayasalarda kadın erkek fırsat eşitliği. Dolayısıyla, bu iki alt komisyonun çalışmalarıyla ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerini, meslek kuruluşu temsilcilerini, akademisyenleri dinleyen alt komisyonumuz, medyayla ilgili olan "Toplumsal cinsiyet eşitliğinde medyanın rolü." konulu alt komisyonumuz, televizyon, yazılı basın, İnternet sitelerinin genel yayın yönetmenlerini, köşe yazarlarını davet ettiği, onları dinlemek üzere bir toplantı gerçekleştirmek istiyor. Bu toplantının medyanın merkezi olması sebebiyle de İstanbul'da yapılmasını arzu ediyorlar. 8-10 Şubat tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilecek. Toplantıya alt komisyon üyeleri ve uzmanların katılımı için bugün komisyonumuzun bir karar alması gerekmektedir. Konuyla ilgili karar cetvelini arkadaşlarım şimdi dolaştırır. Bu konuyu sizlerle de paylaşmış oluyorum. Gerçekte, alt komisyonunda görev alan arkadaşlarımın bu konuyla ilgili bilgileri zaten vardır.

Diğer bir husus, karar almamız gereken bir konu...

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Ben bir şey sorabilir miyim kadın ve medyayla ilgili? Çok şey değil yani...

BAŞKAN – O size açıklanacak da olabilir bilmiyorum ama bana İstanbul'da yapılması hususunda bir şey gelince, onun İstanbul'da yapılmasıyla ilgili komisyonun böyle bir karar alması, yani temsilcilerin orada daha ağırlıklı olması dolayısıyla İstanbul'da olmasının...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ben bir tereddüdümü iletayim: 8-10 Genel Kurulun açık olduğu zaman dilimi, çarşamba, perşembe. Dolayısıyla, İstanbul'da olursak Meclisteki sorumluluğumuz... Hafta sonuna veya pazartesi olsa yani tarihe dikkat edersek...

BAŞKAN – 8-10 hafta arasına mı geliyor? Onu, o zaman bir daha şey yapalım, olmazsa bir karar cetveli...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Cuma, cumartesi yaparsak Genel Kurulu aksatmayız.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bir şey sorabilir miyim? Bu alt komisyon çalışmaları dediniz ya, onlardan biz de haberdar olabilir miyiz? Yani raporları falan varsa...

BAŞKAN – Daha yok.

Değerli milletvekilleri, sizlere açıklamak istediğim ikinci husus ise, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonumuzun -Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu 56'ncı Toplantısı gerçekleştirilecek, New York'ta- Şubat sonu, Mart ayı başında bir çalışma ziyareti gerçekleştirmesi gerekiyor. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü bu konuda organizasyondan direkt sorumlu olan kurum. Dolayısıyla, oradan bir katılım, onların davet ettiği bir milletvekili grubu ve komisyonun bir grubu var.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu sene de resmî heyetle temsil edilmesi gerekiyor ama çok fazla kalabalık bir heyet olması çok arzu edilmiyor. Dolayısıyla, komisyondan resmî katılım sağlayacak 3 kişilik bir heyet oluşturulması konusunda bir karar cetveli hazırladık. Bununla ilgili karar cetvelimiz komisyonda dağıtılacak.

Biliyorsunuz, komisyonumuzun kuruluş yıldönümü 24 Mart, üç senesi dolmuş olacak. Dolayısıyla, 24 Mart arifesinde yani 22-24 mart tarihleri arasında ulusal, toplumsal cinsiyet eşitliği sistematiğinin daha eşit bir toplum oluşturmada ve devletlerin CEDAW yükümlülüklerini yerine getirmede oynayacakları potansiyel ve gerçekten dönüştürücü rolün tartışılacağı uluslararası bir buluşma düzenleyeceğiz.

Beş kıtadan, parlamentolardaki kadın erkek eşitliği ya da fırsat eşitliği ya da toplumsal cinsiyet eşitliği; hangi komisyonlar varsa, parlamentodaki bu komisyonları, özellikle bu uluslararası toplantıya davet ediyoruz. Toplantıyı Ankara'da gerçekleştireceğiz. Ankara'da ve yine Hilton Otel'de gerçekleştirmeyi düşünüyoruz ama ilk açılışını Mecliste, Meclis Başkanlığında bir resepsiyonla başlatıp, arkasından toplantıyı gerçekleştirmeyi, Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleştirmeyi arzu ediyoruz.

Bu projeyi çalışıyoruz, detayları veya bu konuda bize sunmak istediğiniz böyle nasıl bir format olabilir, detayları sizlerle paylaşacağız. Henüz daha çalışma ve olgunlaştırma aşamasında ama davet edilmesi gereken, hangi ülke parlamentolarında böyle komisyonlar var, birimler var, bunları belirledik, bunlara davet yazılarını çıkardık. Çünkü çok erken davetleri çıkarmak gerekiyor ki,

katılımı sağlayabilirsiniz. Dolayısıyla, bunun davetlerini geçen hafta yaptık, geri dönüşler olmaya başladı. Ama nasıl bir toplantı formatı oluşturulmuşunu hep birlikte çalışıp karar verip detaylandırabiliriz. Detaylarını şu anda sizlerle paylaşmıyorum.

Bu konuda Sayın Sedef Küçük'ün bir söz talebi vardı, ona söz vereyim. Ondan sonra, diğer gündeme geçeceğiz.

Buyurun.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Ben sadece tarih konusunda... Şubat sonu Mart başı partimizin programında bir kurultay gözüküyor, biz de tam net bilmiyoruz. Artık, kısmet yani deyince birdenbire onu çağırırdı o tarih de onun için...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – 3 Mart diye bugün gazetede yazılıydı.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – O gazete haberi, 3 Mart. Yani, kesin bir bilginiz yok, o bakımdan sadece aklıma gelmişti, diyeceğim oydu.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Buyurun.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) - Davet ettiğinizi söylemişiniz birçok ülkeyi. Onların bir listesini alabilir miyiz?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Tabii.

Buyurun.

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Ben, öncelikle bütün komisyon üyelerine merhaba demek istiyorum.

BAŞKAN – Biz, size geçen toplantıda “Hoş geldiniz.” dedik, bu toplantıda yine yoksunuz diye “Hoş geldin.” demeden başladık.

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Biliyorsunuz, aslında Selma Irmak Arkadaşımızı bu komisyona vermiştik ama cezaevinde olduğu için katılamadı. Sonra, bu komisyona, en azında o cezaevinden çıkana kadar vekâleten ben katılma kararı aldım. Doğal olarak, şimdiye kadarki çalışmalar konusunda çok bilgi sahibi değilim. Belki sizlerle daha sonra birebir sohbet ederek, komisyona nasıl dâhil olabiliriz konusunu konuşabiliriz. O açıdan, tekrar bir merhaba demek istedim.

İkincisi, medyada cinsiyetçilik konusu bence de önemli ama tarih konusunu iyi değerlendirsek ve sadece bir bilgi alıp verme değil, medyayı bu konuda değiştirebilmek konusunda bir etkimiz olabilirse, belki bu konuda toplantıya gitmeden önce neleri gündeme getiriyoruz konusunda bir çalışma toplantısı yapabiliriz. Çünkü şöyle bir şeye dönüşüyor çoğu zaman: Partilerin bakış açısını ya da partilerin orada kendisini yarıştırdığı bir noktaya dönüşüyor. Bu, kadın meselesi üzerinden çok da şey olmuyor yani. Dolayısıyla, biz kadınlar olarak nasıl bir medya istiyoruz meselesini belki ön görüşmeyle tartışabiliriz.

İkincisi, Birleşmiş Milletlere ilişkin bir heyet gideceğini söylediniz ama 3 kişilik. Ben bunun mümkünse bütün partilerden, temsil meselesinin, eşitlik meselesinin...

BAŞKAN – Onu Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tüm partilerden daveti yapacak, komisyondan 3 kişi yani burada da karışık olduğu için.

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Ben o açıdan... Onu artık bilemiyorum ama bunu mesela böyle bir eşitlik şeyinde geliştirebilirsek iyi olur. Mesele şöyle bir şey değil, sonuçta tabii ki komisyonumuzda seçilecek 3 kişi bizi temsil edecek, bu ayrı bir nokta ama çoğu zaman, partilerin bu konudaki yaklaşımları daha çok “Niye biz dışında tutulduk, ayrımcı bir yaklaşım mı var?” gibi oluyor diye... Bu konuda, bu eşitliğin bir şekilde sağlanması gerektiğini düşünüyorum.

Üçüncü olarak da bu komisyonun yıldönümü meselesi de iyi bir fikir gibi geliyor diğer yerlerden insanları çağırarak ama ben komisyonumuzun başka bir şeyi daha yapmasını öneriyorum: Türkiye içerisinden, Türkiye'deki kadın örgütleriyle bir toplantı mı? Mesela daha çok şimdiye kadar KADER çağrıldı, KAGİDER çağrıldı, onun üzerinden, ortak sorunlarımızı tartışmak üzerinden... Biz, şimdiye kadar geçen dönem bir defa, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddet Günü'nde bir araya gelebildik sadece kadın milletvekilleri olarak. Ben, Parlamentoda bulunan kadın milletvekilleriyle birlikte kadın örgütlerinin de temsilcilerinin katılabileceği başka bir iş de yapalım diye öneriyorum. Yani, tabii ki, dünyadaki kadın deneyimlerini paylaşmak iyi bir fikir ama bir de kendi ülkemizde bu işi yapan kadınlarla da en azından kadın erkek eşitliği konusunda, bu Fırsat Eşitliği Komisyonunun daha etkin çalışması konusunda da iyi bir buluşma olur diye düşünüyorum yani ek olarak da bunu komisyonun gündeme alması gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Evet, bu konu da önemli bir konu ama bu irtibatları yapıyoruz. Böyle bir toplantıyı öncelikle Ankara, sonra İstanbul gibi de yapabiliriz diye düşündük fakat sonra bölgesel toplantılara gidince, yerinde, o sivil toplum kuruluşlarıyla daha yerele özel temasların yapılması fikri biraz daha ağır bastı. Ama tüm Türkiye genelinde bunu çalışabiliriz, bunu da programlayabiliriz, bunu da notlarımızın arasına... Zaten, böyle bir çalışma arzumuzun komisyon olarak her zaman var olduğunu da söylemek istiyorum. Ama bunu çok yapabiliriz, her zaman bir toplantı yapabiliriz gibi durduğu için diğerlerine daha uzun planlar gerektiği için bunlar planlandı ve bugün paylaşıyor.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Kaynarca.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ben alt komisyonda olduğum için, sadece bir kısa not vermek istiyorum.

“Medya ve kadın” alt başlığında, biz kadın milletvekilleri olarak, alt komisyon üyeleri olarak dinleyerek, eli mize bu konuda sivil toplum kuruluşlarının verdiği raporları alarak, birçok üniversiteden gelmiş akademisyenleri dinleyerek, meslek gruplarından, meslek örgütlerinden, basından gelenler... Önümüzdeki hafta da gazeteci ve köşe yazarlarıyla ilgili dikkat ederseniz. Dolayısıyla, burada, toplumun “medya ve kadın” başlığı altında her kesimle ilgili oluşmuş kanaatleri derleyip istişare etme anlamında yani o söylediğiniz cümleye atfen, komisyon üyesi arkadaşlar da burada, biz de orada istişare ediyoruz, genelde nasıl çalışmalar varsa, yazılı raporları varsa teslim ediyorlar; ki, bir iki kuruluş öyle yaptı, bazıları da kişisel, bireysel ve kurumsal görüşlerini iletiyor. Yani, onunla ilgili bir dipnot vermek istedim söylediğinize açıklık olur diye.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Toprak...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Sebahat Hanım’ın önerdiği meseleyi belki 8 Marta yakın yapabiliriz diye düşündüm çünkü o daha basit bir şey. İkisini birden yapabilir miyiz? Belki tam 8 Mart günü değil çünkü 8 Martta herkes bir yere davet ediliyor, illere dağılıyoruz falan ama işte o hafta içinde bir gün, 9, 10 veya daha öncesi olabilir. İyi de olur yani komisyonun bütün sivil toplum örgütleriyle, kadın örgütleriyle temas kurmasında çok büyük yarar var.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Değerli Başkanım, değerli arkadaşlarım; Mart ayında UNDP’yle birlikte KEFEK’in yapmış olduğu “Daha adil bir dünya için yanımda ol.” kampanyasıyla birlikte, Mart ayında Bakanlığımız da dâhil olmak üzere bir arada yapalım düşüncesi hâkim olduğunda, Sebahat Hanım’ın söylediği “Tüm STK’ları da davet edebileceğimiz bir programı Malatya’da yapabiliriz.” şeklinde bir kanaat oluştu. Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyon Başkanımız, Bakanımızla yapmış olduğumuz görüşmelerde Türkiye’deki, Binnaz Hanım’ın söylediği ve sizin söylediğinizle örtüşen bir şey, çok daha kısa...

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Memleketinize gidelim diyorsunuz.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Memleket olarak... Bunun sebebi de şuydu: Polis meslek yüksek okulu bir çalışma yapıyor. Bu çalışma polis meslek yüksek okulundaki polis olacak öğrencilere de toplumsal cinsiyet eşitliği derslerinin verilmesiyle ilgili bir sempozyum ve o sempozyumu o hafta içerisinde orada yapalım ve katılımı sağlayalım diye başlayan, sonra diğer kampanyayla birlikte bütünleşen ve 8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nde de -10 Mart ya da 9 Mart- Türkiye’deki tüm STK’ları davet edebileceğimiz bir hâle dönüştü ve UNDP’de “Bu kampanya çerçevesinde STK’ları oraya davet edebiliriz.” dedi. Bu, Sayın Başkanımızın bilgisi dâhilinde yapılan bir işlem oldu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Hocam, buyurun.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bu sivil toplum kuruluşlarından Türk Üniversitesi Kadınlar Derneğinin bir çalışması elime geçti, her yere de gönderildiği kanısındayım.

Bunlar, bir yıllık bir çalışma sonucunda kadına yönelik şiddetle ilgili 107 etkinlik yaparak, bir rapor hazırlamışlar ve bu raporu da bize gönderdiler. Burada 7.020 denekle çalışılmış. Gerçekten, çok ciddi, derli toplu bir kitapçık hâlinde gönderdiler. “Kadına ve Aile İçin Şiddete Son Vermek İçin El Ele” mükemmel bir çalışma. Bu şekilde çalışan, Türk Üniversitesi Kadınlar Derneği gibi birçok derneğin ve kuruluşun olduğunu biliyoruz. Özellikle TÜBAKOM (Türkiye Barolar Birliği Kadın Komisyonu) uzun yıllardan beri çalışıyor. Barolarımızın her birinin de kendine göre kadın komisyonları var, onlar da çok ciddi çalışmalar yaptılar. Uzun yıllar birikmiş

bir deney var ortada. Bu deneyleri bir araya getirecek bir toplantının yapılmasında yarar var, tabii, siz nasıl takdir ederseniz bilmiyorum ama Ankara'da bunun yapılması çok yararlı olur diye düşünüyorum.

Bir de bu toplantıların periyodik yapılması, yıllık veya altı aylık bir düzende mutlaka tekrarlanması ve orada alınan mesafelerin de ölçülmesi gerekir diye düşünüyorum. O nedenle, bu Üniversiteli Kadınlar Derneği gibi derneklerle daha önceden görüşerek ve onlara da içeriğini bildirerek katkılarının sağlanmasından iyi sonuçlar alırız diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tabii bunlar, aslında, sürekli temas ettiğimiz yani Komisyonu ziyaret eden derneklerimiz, hepsiyle görüşüyoruz, temas ediyoruz. Zaten, birlikte ürettiğimiz projeler oldu -biliyorsunuz- Uçan Süpürge lehine yapılan projeler oldu. Dolayısıyla bunlarla birlikte, “Hangi projeleri geliştirebiliriz?”i de çalışıyoruz. Onlar da bir yandan çalışıyor. Artı, bir yandan yaptığımız bir çalışma da şu var: Uluslararası anlaşmalar, sözleşmeler, Türkiye'nin taraf olduğu, imza koyduğu sözleşmelerle ilgili bir çalışma yapıyoruz, bir de mevcut yasalarla ilgili bir çalışma yapıyoruz. Bunlardan da Komisyonun, üyelerimizin haberinin olması lazım. Bununla ilgili çalışma ekibinde, Öznur Hanım, Binnaz Hanım ve ben varım, bir de bir bilim heyetimiz var ama katkı koymak isteyen arkadaşlar, tabii, koyabilir. Bunu periyodik olarak, sürekli yapmak zorunda olduğumuz için, tüm arkadaşların sürekli katılımında belki zorluk olabilir diye, temel kanunlarda, kadın-erkek fırsat eşitliği açısından gözden geçirilmesi, buna dayalı olarak kurumların, yönetmelik, mevzuat, genelgelerinin gözden geçirilmesi, artı, uluslararası anlaşmalarda, Türkiye'nin taraf olduğu, imza koyduğu, CEDAW gibi, ILO gibi, insan hakları ile kadınıla ilgili olan sözleşmelerde Türkiye nerede, ne yaptı, ne yapması gerekiyor, gitmesi gereken yol nedir, bunların ortaya konulmasıyla ilgili... Bununla ilgili de önümüzdeki günlerde toplantıda, size, bu konuyla ilgili bilgi vereceğiz. Bunları da çalışıyoruz.

O toplantıların haricinde, bir de, bizim tabii en önemli görevimiz izleme, denetleme ve izleme. Dolayısıyla kurumların bu konuda neler yaptıklarıyla ilgili bir briefing alma konusunda da şeyleri de sıraya koymak gerekiyor. İşte, mesela hocam diyor ki: “Eğitimde mutlaka bunun olması lazım.” Millî eğitimi çağırmanın gerek. “Çalışma, iş, kadın istihdamı.” diyoruz, Çalışma Bakanlığı bu konuda ne yaptı? Onları, işte... Avrupa Birliği noktasında, diğer... İşte, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızla bir toplantı gerçekleştirmiştik. Bunun gibi toplantıları da yapacağız. Artı, STK'larla mutlaka bu toplantıları gerçekleştireceğiz ama bunu, böyle, biraz daha geniş bir zamanda yapalım. Bu çalışmalarımız... Çünkü, alt komisyonlar da bitmek üzere yani onlar da belli bir yola geliyor. Mesela, nisan ayında gibi yapabiliriz ve yılda 2 kere yapabiliriz. Bunları hep birlikte karar vereceğimiz bir toplantı... Ama, bunlar bizim olmazsa olmazlarımız, mutlaka yapmamız gereken konular.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sunuşlarla ilgili kısmı neticelendirdikten sonra...

Bir kişi daha söz istiyor.

Buyurun, pardon.

Size de söz verdikten sonra kanun teklifine geçelim.

Buyurun.

NURCAN DALBUDAK (Denizli) – Millî eğitimin bu konuda dâhil olmasına ben de kesinlikle taraftarım. Şöyle ki: Hani, yetişmiş erkeğe ulaşılma aşamasında, işte, Diyanetle, Genelkurmayla yapılan çeşitli protokollerle ve mevcuda ulaşılma çabamız var ama geriden gelene geri beslemeyi de hani, burada kesmek ve oradaki bilinçlendirmeyi artırmak adına, hani, belki ortaokul düzeyi değil ama lise düzeyindeki gençlere ulaşmak açısından ben millî eğitimle de özel bir çalışma yapılması ve oradaki... Mesela Denizli'de, belediye olarak topladık biz, birçok liselerle toplantılar yaptık. Belediyecilik nedir? O zamanki belediye başkanımız katıldı ve gençlerde çok ciddi bir coşku oluştu. Özel kartlar, işte maçlar için vesaire sanatsal çalışmalar için özel kartlar, teşvik edici şeyler kullanıldı ve farklı bir algı oluştu. Bu tarz bir şey de yani bunu çok geniş çaplı yapıp, hani, Türkiye bazında, diğer projeler gibi, başka bir ayak da bu, muhakkak hani, en önemli ayaklardan biri olmalı ve diğer bir ayak da bu olmalı diye düşünüyorum ben.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, Komisyonumuzun gündeminde kanun teklifleriyle ilgili kısımda...

Şimdi gelen kanun teklifleriyle ilgili de bir özet bilgi verdikten sonra, gündeme almış olduğumuz kanun teklifini sizlerle görüşmeye başlayacağız.

Basınla ilgili bir kanun teklifimiz var. Bunu özellikle raporumuzun neticesiyle birlikte gündeme almak çok daha uygun olacak diye düşünüyorum. Onun için onu... Bir de esas komisyonun gündeme alınmasıyla ilgili takvim de henüz belli olmadığı için öyle. Şiddetle ilgili kanun tekliflerimiz var. O da Hükümetten gelecek kanun teklifini bekliyoruz. Onunla birlikte, birleştirerek görüşebilelim

diye. Diğer bir iki kanun teklifimiz daha var. Onları da esas komisyonun gündem sırasına göre ayarlayıp gene Komisyon gündemi mi ze alıp, yasalarla ilgili ayağını da Komisyonun çalışmasına devam etmesini sağlayacağız.

Özellikle bugün görüşeceğimiz kanun, İş Kanunu'nda değişiklik yapılması hakkında bir kanun teklifi (2/226) sayılı Esas Komisyon Sağlık, Aile, Çalışma, Sosyal İşler, tali komisyon da Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu.

Kanun teklifinin geneli üzerinde görüşmeleri açıyorum.

İlk söz sırası milletvekillerininindir.

Bu konuyla ilgili söz almak isteyen arkadaşımız varsa söz vermek istiyorum.

Buyurun.

SEDEF KÜÇÜK (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri; Sayın Yalçınkaya'nın sunduğu teklifin gerekçesinde de belirtildiği gibi, çalışanlar arasında ayrımcılığa yol açan ve izin adaletsizliğine neden olan bu eşitsizliği ortadan kaldırma gereği vardır. Bırakın kanunları, temel insan hakları bile bu konuyu açıklığa kavuşturmak için yeterlidir. Devletin memurunun eşi doğum yapınca on gün izin verirken, İş Kanunu hükümlerine göre çalışan işçileri böyle bir haktan mahrum etmesi açık bir haksızlıktır. Bu duruma, idare edilerek çözüm bulunuyor olabilir ama bunu yasal bir hak olarak düzenlemek, devlet olmanın, eşitliği sağlamanın bir gereğidir. İstihdam rejimleri farklı olabilir ama belli ki yasa koyucu, işçilerin böyle bir izne ihtiyaç duyabileceğini gözden kaçırmış.

Bu nedenle, teklifin nereden geldiğine bakmadan, haklılığını değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Çalık.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Başkanım, tabii ki bu teklifle birlikte, memura eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine verilecek olan izinle birlikte, işçilerimize de bu hakların tanınması hepimizin genel arzusudur. Eşitlik ilkesine aykırıdır. Bunun gerçekleştirilmesi gerekir. Ama, bence bu teklifin tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum, eksiklerinin var olduğu kanaatindeyim. Özellikle sağlık çalışanlarımızla ilgili yapılması gereken işlem, sağlık çalışanlarımızda, performansa dayalı ücret almaları söz konusu ve şu an hazırlanan teklifin tam ve yeterli olmadığını düşünüyorum. Yeniden, İş Kanunu'nda bir düzeltme yapılabilir. Genel çerçevesini çizmek gerekirse şayet, sağlık çalışanlarımızın, özellikle performansa dayalı ücret alan doktorlarımızın, akademisyenlerimizin özellikle doğum izinlerinde ya da diğer mecburi izinlerinde, çalışmadıkları günlere istinaden, normal ücretlerini almalarına rağmen, performanslarını alamıyorlar yani çalışmadıkları için performansa dayalı ücretleri yok. Dolayısıyla yeni bir teklifin hazırlanması gerektiği kanaatindeyim. Bu teklif hazırlanırken de, işçilerimize bu eşitlik ilkesi sağlanırken, sağlık çalışanlarımızın da performansa dayalı var olan mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğini düşünüyorum. Dolayısıyla teklifi daha çerçevesel bir hâle getirip değiştirebiliriz diye düşünüyorum.

Benim on birde de bir toplantım var Başkanım. Müsaadenizi isteyeceğim.

BAŞKAN – Tamam... Teşekkür ederiz.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Toprak...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben de teklifin kabul edilmesi gerektiği kanısındayım.

Performans meselesini anlamadım yalnız yani üç gün değil, daha mı fazla? “Üç gün olsun bir de performans parası da verilsin.” mi demek istediniz? Orayı anlamadım. Yani daha iyileştirici bir şeyse öyle yapalım tabii ki.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Evet, daha iyileştirici bir şey. Benim söylemek istediğim -bu daha iyileştirici bir şey kesinlikle- yani üç gün izin verildiği anda... İşçilerimize üç gün verilmeli, bununla beraber, memurlarımızın, çalışan...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben anladım, onu anladım.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) - ...sağlık çalışanlarımızın, sağlık politikalarımız gereği, performansa dayalı maaşlarına yansıyan bir rakam var. Bu rakam, hamilelikte, bizim yasal olarak vermiş olduğumuz doğum izinlerinde, çalışmadıkları için, performansları kesiliyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ama biraz tuhaf olmaz mı, performans yok ama performans varmış gibi tazminat ödenecek?

GÖNÜL BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin) – O bayanlar için geçerli, doğum yapmış bayan için geçerli. Onunla alakalı bir şey değil.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) - Öyle mi?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şöyle bir şey yapalım.

GÖNÜL BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin) – O şimdi...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Hayır, eş için diyor.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Şimdi, benim söylemek istediğim, buradaki erkeklere yönelik yapılan düzenlemeyle birlikte bu teklifin eksik hazırlandığını düşünüyorum. Yani, bir eşitlik ilkesi sağlanacaksa, kadın ya da erkek, bir farklılık arz ediyor ve kadın normalde, burada söylenen, memurlara doğum izni, kadınlarımıza veriyoruz.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Tamam, işçiye de verelim dedik.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – İşçiye de veriyoruz, evet. Evlenme hâlinde ve yeni getirilen başka bir şey, sadece kendi annesi değil, eşinin annesi öldüğünde de bir izin getirilmesi söz konusu. Benim artı söylemek istediğim hadise, memur olarak çalışan arkadaşlarımızda, sağlık çalışanlarımızda...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Kadın mı erkek mi?

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Kadın... Kadınlarımızda, özellikle doğum izinlerinde, ki tabii erkek de doğum izni alacak sonuç itibarıyla, almasını öngörüyoruz, bu memur için de, işçi için de. Şimdi, düzenlenmesini istediğimiz hadise, kadın sağlık çalışanlarımıza performans verilmesi. Çalışmadıkları için performansları kesiliyor.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Peki, kaç günlüğüne verilmeli?

DİLEK YÜKSEL (Tokat) – Döner sermaye performansı mı?

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Evet, döner sermayeden...

BAŞKAN – Şöyle yapalım. Arkadaşlar, bir dakika, çok özür diliyorum. Ben, bir şey yaptım. Aslında, kurumlardan bu konuyla ilgili bilgiyi alalım, tartışmaya öyle devam edelim, çok daha doğru olacak. Ben, yanlışlıkla, önce milletvekillerine söz verdim, oysaki kurumlardan gelenlere vermem gerekiyordu.

Dolayısıyla, söz, Çalışma Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Ömer Gümüş'te.

Buyurun, size söz verdim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÖMER GÜMÜŞ - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kurumum adına hepinize saygılarımı sunuyorum.

Biz de kurum olarak bu teklifi olumlu buluyoruz. Ancak, Bakanlığımızda İş Kanunu'nun bazı maddelerinde değişikliğe ilişkin çalışmalar sürdürülmekte. Esasen, "Mazeret İzinleri" başlıklı bir ayrı maddenin olması gerektiğini düşünüyorum çünkü bir hak olarak öngörülmesi gerekiyor. Çünkü, şu andaki düzenleme sadece yıllık ücretli izinli bakımından çalışılmış gibi sayılan haller, bir de hafta tatilinden kazanma açısından çalışılmış gibi sayılan haller arasında düzenlenmiş. Dolayısıyla, ek bir maddede, "Mazeret İzinleri" başlığı altında düzenlenmesinin uygun olacağını düşünüyorum. Dolayısıyla, bu çalışmalarla birlikte değerlendirilmesinin de yararlı olacağını düşünüyorum.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bir soru sorabilir miyim? Çünkü, anlamadım.

BAŞKAN – Tamam, sorun.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Bir soru sorayım çünkü anlamadım söylediğinizi. "Mazeret izni" dediğinizde o zaman yıllık izin süresine mi sayılacak?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÖMER GÜMÜŞ – Şimdi efendim, şöyle arz edeyim: Biliyorsunuz, bizim Basın İş Kanunu'nda, bu mazeret izinleri açıkça yazılmış. "Şu hallerde ücretli izin verilir." şeklinde düzenlenmiş fakat bizim İş Kanunu'muzda "Mazeret İzni" başlığı altında bir maddemiz yok. Dolayısıyla bu iki maddemiz de bu şekilde, işte, belli mazeret hâlinde verilmesi gereken izin süreleri şeklinde geçmiş. Uygulamada da bu konuda sıkıntı var. Yani, işverenimiz diyor ki: "Benim vermem gerektiğine ilişkin bana bir madde gösterin." Gösteremiyoruz. Yani, işte...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Anladım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÖMER GÜMÜŞ – Bu şeyde şu şekilde geçmiş, denmiş ki mesela: Hafta tatilinde çalışılmış gibi sayılan süreler arasında sayılırken, bu verilmesi gereken doğum, ölüm izinleri sayılmış. Bir taraftan da yıllık ücretli izinli çalışılmış gibi sayılan süreler dikkate alınarak bunlar arasında belirli sefer bu izin süreleri de sayılmış. Dolayısıyla müstakil olarak bu izinlerin işçiye hak olarak verilmesini öngören bir maddemiz yok İş Kanunu'nda.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben onu anladım da sorun farklı bir şey. Şimdi, bu izin için, mazeret izni, işte, birisi ölmüş, karısı doğum yapmış falan, verilen süre için maaşını alıyor ama bu tatiline mi sayılıyor yani tatil izni diye mi sayılıyor yoksa sanki o gün çalışmış gibi mi sayılıyor? Çünkü buradaki teklifte çalışmış gibi sayılması meselesi var.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÖMER GÜMÜŞ – Şimdi efendim, şöyle arz edeyim, isterseniz şöyle arz edeyim.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Sizininki hangisi onu anlamaya çalışıyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÖMER GÜMÜŞ – Biliyorsunuz efendim, hafta tatiline hak kazanmak için haftanın altı iş günü çalışmış olmak gerekiyor, iş sürelerine uygun olarak. Yedinci gün, yirmi dört saatten az olmamak üzere hafta tatili veriliyor. Bu hafta tatili izninin, esas sürenin hesabında, diyelim ki kişi üç gün izin aldı, bu izin hafta tatilinin hesabında çalışmış gibi sayılıyor. Bu, o anlamda geçerli burada. Öbür taraftan da, yıllık izinle ilgili maddede de yıllık izin sürelerinin hesabında, bu üç gün, diyelim ki ölüm izni kullanan bir işçi, bu üç gününü de çalışmış gibi sayılıyor. Yani, bunun dışında başka bir düzenlememiz yok. Dolayısıyla müstakil bir madde olarak, mazeret izinleri gibi, 657’de olduğu gibi yani “Mazeret izni, şu, şu hallerde işçilere şu kadar izin verilir, isteği hâlinde.” gibi bir madde düzenlemeyi düşünüyoruz. Dolayısıyla bununla birlikte değerlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyorum. Böyle bir ihtiyaç var yani sonuçta.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Teşekkürler.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tuncel.

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Bu kanun teklifi aslında, normalde, bir eşitsizliği gidermek açısından iyi gibi görünüyor ama daha kapsamlı çalışılması gereken şeyler de var, sadece bir boyut değil, hani, bu konuda, bunu kabul etsek bile yeni çalışmalar yapmamız gerekiyor. Özellikle bu doğum izni meselesinde. Burada da, kanunda on gün öngörülüyor, hani...

GÖNÜL BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin) – Babaya on gün...

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Yani, şimdi, biz geçen İsveç’te, bir deneyime gittiğimizde –üç ay mı- uzun bir süre, anne babaya uzun süre ve eşit...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Anneye çok uzun süre...

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Evet, eşit haklar tanıyor ve bu sadece şey açısından değil, hani, doğum sırasında bu işi, annenin yükünü hafifletmek açısından değil, babaya da sorumluluk yüklüyor. Bizim de aslında bu konuda böyle bir şey yapmamız gerekiyor. Çünkü, Türkiye’de hâlâ anne, yani çocuk annenin himayesindedir, dolayısıyla anne üzerinden bir yargı yapıyoruz ve anne üzerinden konuşuyoruz, dolayısıyla sorumlulukta anneye, büyüene kadar. Bu konuda ayrı bir çalışma yapmak lazım. Belki bu şeyi geciktirmeden... Hani, sonuçta burada bir işçilere de böyle bir hak tanınıyor, üç günlük şey izni tanınıyor. Çok yeterli olmasa da en azından böyle kısmi bir düzenleme konusunda şey olabilir ama komisyonumuz daha geniş bir çalışmayla, hem yeniden bu şeyi yapmak, anne babaya doğum izni meselesini yapmak, bir de burada olduğu gibi -mesela ikisini birleştirmişiz- hem doğum iznini hem de işte ölüm şeyinde, herhangi bir şey olduğunda üç günlük izin diye... Belki bunları da ayırtmak lazım ikisi ayrı şey çünkü. Yani, birisi bir çocuğun bakımıyla ilgili, bebeğin bakımıyla ilgili, diğeri olağanüstü bir durum, hastalıkta, ölümden, şey konusunda. O açıdan, yani, dediğim gibi, geçici olarak belki bu şeyi yapabiliriz ama daha kapsamlı bir şey yapılabilir.

Bir de burada şöyle bir şey var -düzeltme şansımız var mı bilmiyorum ama- hani, evlenmelerde, ana veya babanın, eşinin, kardeş veya çocuklarının ölümünde ve eşinin doğum yapması hâlinde üç güne kadar verilmesi gereken izin günleri... Bazen öyle şeyler oluyor ki, hastalık şeyleri. Yani, bakmakla yükümlü olduğu, gerçekten durumlar da söz konusu oluyor. Yani, felçli olma ya da trafik kazasından dolayı yanında kalma gibi, bakıma muhtaç olma durumu. Hani, ekleyebilirsek, bence buna, bu üç günlük şeye onu da ekleyebilirsek yani sadece ölüm dışında, hani hastalık, bir trafik kazası ya da sağlık... Bunun bir formülasyonu bulunur, şimdi şey yapamıyorum ama böyle bir şey de ekleyelim diye öneriyorum. Madem bir iş yapıyoruz çünkü bu da önemli bir şey.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Dedeoğlu...

MESUT DEDEOĞLU (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu kanun teklifinde bir püf noktası var, çok önemli. 657’ye göre devlet memurlarının da üç günlük bu mazeret izninin alınması konusunda zorluklarının ne kadar olduğunu hepimiz tahmin edebiliyoruz. Buradaki bir ibare “verilebilir” veya “verilir” cümlesine çok iyi dikkat etmemiz lazım. Çünkü, sonuç itibarıyla SSK’ya bağlı olan çalışanlarımız, iş yerleriyle ilgili, olup olmaması

konusunda, idareyle sosyal ilişkilerinin iyi olup olmaması noktasında bu izni alıp almama konusunda tereddüde düşebilirler veya işveren vermeyebilir. Bu da çok önemli bir noktadır diye düşünüyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÖMER GÜMÜŞ – Zaten efendim, “verilir” demek gerekiyor. “Verilebilir” dediğiniz zaman...

MESUT DEDEOĞLU (Kahramanmaraş) – “Verilebilir” dediğiniz andan itibaren önü çok açık olan bir ibareye maruz kalacak.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Acar...

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Ben de bu kanun teklifini destekliyorum. Tabii, daha mükemmel belki olması düşünülebilir ama bence derhâl bunun yasalaştırılmasında yarar var çünkü bizim “Daha iyisini yapacağız.” diye kaybettiğimiz zaman içerisinde birçok hak haledar olacaktır. O nedenle, bir an önce kanun teklifinin yasalaştırılması konusunda gerekenleri yapalım. Yani, gerekiyorsa ileri de başka türlü düzeltmeler de yapılabilir ama “Biz daha iyisini yapacağız.” diye çok daha fazla zaman kaybedebiliriz diye düşünüyorum. O nedenle, teklifi olduğu gibi kanunlaştırmaktan yanayım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Güven.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın üyeler; şimdi benim dikkatimi çeken, bu kanun teklifinde, bu teklifle memurlarla işçiler arasındaki ayrımcılığın ve adaletsizliğin bir nebze olsa da giderilmesi amaçlanmış ama bizim, burada, artık bir nebze de olsa giderilmesi değil de bizim bu ayrımcılığı tamamen gidermemiz gerekir diye düşünüyorum. Memurlarda on gün olan bu süreyi, işçilerde, niye arkadaşımız “on gün” diye belirtmedi, üç günle kısıtlı kaldı? Aslında, ben bunu da öğrenmek isterim. Tabii ki gecikmemesi için olumlu oy vereceğiz ama hani, bu konunun açıklığa kavuşması hem de bu konuda çalışma yapılamaz mı? Yani, tamamen işçi ve memur arasındaki ayrımcılık kalksa bu izin yönünden. Niye düşünülmedi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Yüksel...

DİLEK YÜKSEL (Tokat) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii, burada 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 104'üncü maddesinin (b) bendinde verilen hakların farklı bir kanunla yani İş Kanunu'yla aynı şekilde işçilerimiz için de geçerli olmasına yönelik yapılan bir çalışmadır bu yapılmış olan çalışma. Tabii, burada, gönül belki, Sayın Tuncel'in de söylediği gibi farklı şeyler arzu edebilir. Yani, annelere verilen sürelerin üç yıla çıkmasını arzu edebilir, babalara verilen sürelerin farklı ülkelerdeki örneklerinde olduğu gibi farklı örnekler olmasını arzu edebilir ama tabii, bir de bir işin realitesi vardır. Biz realite kısmına bakmalıyız. Zaman içinde bu çalışmalar da, ilerleyen dönemlerde belki de gerçekleşebilecektir. Bu durumda, tabii, bir farklılık yapmak üzere tekrar kanun tasarısı üzerindeki yapılacak olan ekleme ve çıkarmalar süreci uzatacaktır diye düşünüyorum. Bu anlamda, mevcut hâliyle geçmesi gerektiğini -Sayın Vekilimiz Gürkut Acar'ın da söylediği gibi- ama ilerleyen dönemlerde, ihtiyaca binaen yapılacak çalışmalarda yeni düzenlemelerin de yapılabileceğini de belirtmek gerekiyor. Tabii burada işverenin insafına bırakmadan, “verilecektir” hükmüyle geçmesi de ayrı bir önem kazanıyor. Çünkü, inisiyatif eğer işverenin eline bırakılırsa bu anlamda, sanmıyorum ki bu izinler kullandırılınsın. Onun için inşallah hayırlı, uğurlu olur ve bu anlamda, zaten İş Kanunu'nda yapılan düzenlemelerle işçilerle memurlar arasındaki birçok o açıklık giderilmeye ve iş hukukundaki yapılan bu katkılarla da işçilerimizin lehine düzenlemeler geçtiğimiz yıllarda yapıldı. Bu da bu anlamda olumlu bir gelişmedir. Katkı sağlayan herkese teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Şahkulubey.

GÖNÜL BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Şimdi, demin Sebahat Hanımın söylediğiyle konuyla ilgili, ondan başlamak istiyorum. İşte, trafik kazası olan, hastası olan... Şimdi, burada verilen kanun teklifi de sadece bir madde. Bu verilen maddeyle ilgili değişiklik var ve İş Kanunu'yla ilgili değişiklik var.

Yani, bugün bizim burada konuşmamız gereken bu konu ve bunun da tabii, işçi ve memur arasındaki bir eşitsizliğin giderilmesi açısından hızla çıkarılması gereken.

Şimdi -yeni yaşadığım bir olay- eğer bir devlet memuru, hastasına refakatçi olması gerektiği raporla, doktor raporuyla kanıtlanıyorsa izin kullanıyor, hiçbir sorun yok. Yani, yeter ki doktor, diyor ki: "Bu hastanın refakatçiyse..." ve başka da alternatifi yoksa, memur eşi ona refakat edebiliyor ve izinli sayılıyor. Yani, yeni, çok yakın tanıdığım bir kişi kırk gündür izin kullanıyor. Şu anda, öğretmen, eşine refakat ediyor, hastanede yattığı için.

BAŞKAN – Ücretli mi?

GÖNÜL BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin) – Evet, evet, ücretinden hiçbir şey kesilmeden.

Buradaki sorun, demin Öznur Hanımın dediği de, bayan doğum yapmışsa... O da ayrı bir kanun, ayrı bir performans çünkü o, doğum yapan kişi performans göstermediği için döner sermaye alamama gibi bir sorun. O belki, sağlıkla konuşulması gereken, belki bir genelgeyle bile düzeltilebilecek bir şey. Belki bunun bir kanun değişikliği bile gerekemeyebilir. Bunu, kanun yapıcılarının çalışması gereken bir şey. Hani, ben hukukçu olmadığım için bu konuyu çok iyi de bilmiyorum ama buradaki adaletsizlik, tamamıyla işverenin insafına bırakılmış ve işverenin, eğer izin verirse bile, o üç günün izninde para vermeme gibi bir hakkı da varmış. Bu kanun düzenlemesiyle beraber bu eşitsizlik kalkacak ve en azından, hem izin hakkı hak olarak tanınacak.

Yalnız, tabii, ben 1'inci maddede bunu söylemek istiyorum: Usul olarak bir hata var. Onu da bir önergeyle düzeltmemiz gerekecek.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Tuncel.

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Tabii, çok uzatmak istemiyorum. Türkiye'de aslında İş Kanunu konusunda da, hani işçilerin, emekçilerin hak ve özgürlükleri konusunda yapılması gereken çok şey var. Yani, bugünlerde mesela, sendikalar bugün eylem yapıyor, sendika yasası gelecek, ona ilişkin. Sonuçta şey değil. Diyelim ki her kesimi memnun edemiyorsunuz ve baktığınız nokta önemli, nereden bakıyorsunuz meselesi önemli. Burada kısmen bir düzenleme yapılıyor. Bu olumlu bir şey. Yani, bu şey değil ama diyelim ki bazı düzenlemeleri bizim gündemimize almamız gerektiğini... Mesela, şey açısından söylemiyorum. Diyelim ki, biz Avrupa'daki örnekleri bire bir almak durumunda değiliz ama mesela Türkiye'nin, kadın erkek eşitliği konusunda, istihdamdaki kadının şeyi konusunda ya da başka, Parlamentodaki temsil konusunda bile bu kadar geri olmasının bir nedeni var. Dolayısıyla, bunun temel nedenlerinden birisi eşitlik politikası. O açıdan, meseleye buradan bakmak gerekir. Sadece kadın erkek eşitliği meselesi değil, evet, burada mesela bir eşitlik düzenleniyor. Mesela, bize göre çok yetersiz, üç gün meselesi. Diyelim ki, hele bir doğum sırasında -biraz önce de belirttim- sadece anne baba meselesinde de bu farklı. Mesela annelerin çoğu, biz biliyoruz ki en az bir yıl işe gitmiyor yani ya da iki yıl gitmediğini biliyoruz, memur olunca kısmen... Eğer olanakları varsa bir bakıcı tutuyor, şey yapabiliyor. Bu sorunlar çok fazla, hani burada tartışmak açısından söylemiyorum. Ancak, madem bir kanun teklifi düzenliyoruz, bazı düzenlemeleri daha iyi yapabiliriz diye düşünüyorum. Mesela, memurlar konusunda, evet, öyle bir şey var ama işçiler konusunda aynı avantaj yok. Yani, diyelim ki işçilerin karşılaştığı bir kaza durumunda, şey durumunda, aynı durumla karşılaşmıyor ya da varsa böyle bir düzenleme, o konuda diyelim ki benim belki bilgisizliğimdir ama bildiğim kadarıyla yok ve insanlar şey yapabiliyor. Bunu burada mı düzenleriz, başka bir yerde mi düzenleriz ayrı bir şey. Yani, burada sadece şöyle denilebilir: Hani, bu sadece buna ilişkin, üç günlük bir süreye ilişkin, günü kurtarma yaklaşımı içerisinde ya da işte, "Bu teklif yapılmış -arkadaşımızın söylediği gibi- gecikmesin, bir an önce bu şeyi yapalım." deniyorsa ama bizim daha ciddi bir tartışmaya ihtiyacımız var diye düşünüyorum. Çünkü, burasının görevlerinden birisi de bu. O açıdan, gerçekten, bakıma muhtaç olanlar açısından mümkün, hukuki olarak da şey açısından... Mesela, her trafik kazası da olmayabilir. Yani, herkes bir şekilde, akrabası, arkadaşı falan bakabilir ama öyle kişiler var ki gerçekten, kimsesi yok, bakmak durumunda kalıyor. O açıdan önerdim ben bunu ya da işte, kanserdir ya da başka şeylerdir, başka şeyi yoksa yani bakacak kimsesi yoksa, bu konuda, çoğu zaman işini bırakmak durumunda kalıyor ya da... İşte, bu performans meselesi de ayrı bir şey zaten, tartışma konusu ve buradan oraya girmeyelim. Çalışırken bile performansı düşük diye hep işten atılan, şey yapılan çok kişi var. Yani, ben bir izah etmek istedim, neden şey yaptığım konusunda yani mümkün mü değil mi bilmiyorum ama. Yoksa, hani, karşı durduğumuz için değil, en azından böyle küçük bir düzenleme bile işçiler açısından iyi bir şey, yetersiz de olsa.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Toprak...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Şimdi, Sebahat Hanımın söylediğini hakikaten uzun boylu tartışıp düşünmemiz lazım yani bundan bağımsız olarak yapalım. Çünkü, ilk etapta iyiymiş gibi gözükten şeyler bazen de kadınların aleyhine olabiliyor. Mesela, ben şey tartışmasından biliyorum, bu İş Kanunu'nda, 100 kadın çalıştıran iş yerlerine kreş açma zorunluluğu getiriyor. Bunun sonucunda bir sürü iş yeri 99' da kesiyor, kadın almıyor, sırf kreş açmasın diye. Onun için mesela kadın örgütleri "100 kadın değil, 100 kişi çalıştıran" diye ısrar ediyorlar. Bu sürelerin uzaması, mesela doğum izni bir yıl keşke verilebilse, verilebilir ama bu kadınların istihdamı açısından kadınlar aleyhine bir şey olabilir. Bilmiyorum, bunu tartışmak lazım, sivil toplum örgütleri de bu işle çok uğraşiyor, onlara da danışmak lazım. Her hâlükârda o uzun boylu politikalara burada bu dört yıl süresince bizim Komisyonun eğilmesi lazım gelir diye ben de doğrusu düşünüyorum. Yani kreş meselesinde, işte doğum izinleri vesaire meselerinde bunu yapmamız gerekir.

Burada benim söylemek istediğim, ilk başta da gözüme çarptı, şimdi bunları değiştirmek uzun iştir, hiç ellemeyin diye söyleyelim: Hülya Hanım'ın söylediği on güne üç gün meselesi. Yani benim de kanaatim bunu belki Rıza Bey'e geri yollayıp, "Bunu da on gün yapın." deyip bu şekilde geçmesi... Bunun geçmesinin sembolik bir yararı da var diye düşünüyorum. Çünkü muhalefet partilerinin verdiği hiçbir önerge Mecliste kabul edilmiyor ve de hakikaten bu Meclisteki gerginliğe yol açan nedenlerden de bir tanesi. Yani bir önerge veriyorsunuz, "İşte, ileride biz bunu düzelteceğiz." falan diye akli başında önergelerde... Mesela geçenlerde BDP medyada ırkçılığa karşı bir yasa çıkması için önerge verdi. Bence de çıkması gerekir, hakikaten de medyada ırkçılık meselesi çok ciddi bir mesele. Çok da iyi bir konuşma yaptı BDP'li bir arkadaş ama AKP oylarıyla reddedildi. Şimdi, dolayısıyla bunun bir sembolik değeri de var diye düşünüyorum o açıdan. Bakıldığında belki Rıza Bey'e geri gönderip, bu 4857 sayılı İş Kanunu'ndaki üç gün meselesinin eğer hakikaten eşitlemek istiyorsak devlet memuruna on gün veriliyorsa ana, babanın, eşin, kardeşin, çocukların...

BAŞKAN – Onun için zaten var, sadece şu ilave ediliyor orada ama o üç gün var.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Evet, var da o üç günü değiştirelim diyorum ben.

BAŞKAN – O başka bir kanun.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Çünkü 657'de "Devlet memurlarına on gün." demiş. Eğer eşitleyeceksek bu niye on gün olmasın? Yani işçi niye üç gün de devlet memuru on gün, ne ayrıcalığı var insan olarak? Yani annesi ölmüş, memurun da ölmüş, işçinin de ölmüş yani anne ölümü, baba ölümü, çocuk ölümü falan bunlar insani meseleler, dolayısıyla onun da on gün alabilmesi lazım eğer mümkünse. Yani üç günle on gün arasında işverenin öyle büyük bir itiraz edeceğini zannetmiyorum, benim verdiğim kreş örneği gibi bir şey değil.

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) - Özel sektör bir güne bile itiraz edebilir.

DİLEK YÜKSEL (Tokat) – Yani yedi gün çok uzun bir süre o açıdan baktığımızda, işveren mantığıyla düşündüğümüzde.

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Patronlar bu uygulamaya karşılar.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Yani olağanüstü hâllerde, zırt pırt değil ki bu, başım ağrıdığına on gün izin istiyorum değil ki yani bir ölüm hâlinde, doğum hâlinde, işte o kadar gibi bir şey; ölümle doğum hâlinde. Dolayısıyla benim de önerim bunu on güne çıkarmaktır yani 4857'yi siz ne düşünürsünüz bilmiyorum Bakanlık olarak ama onu da on gün yapıp eşitlemek, bu kanunu da bu şekilde geçirmek....

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Ben teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN - Şimdi, geneli üzerinde başka söz isteyen milletvekilimiz yok, onun için maddelerine geçilmesini oylamak istiyorum: Maddelerine geçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

İŞ KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç ve kapsam

MADDE 1. - Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Bu Kanun, 4 üncü maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen var mı?

Sayın Güven...

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada dikkatimizi çeken bir başka konu daha var. “Babanın, eşin, kardeş veya çocukların ölümünde ve eşinin doğum yapması hâlinde üç güne kadar” deniliyor. Yani bu “üç güne kadar” denilince bu bir gün de olabilir yani bunu kesinleştirmemizde yarar var diyoruz. “En az üç gün veya on gün” şeklinde değiştirilmesini...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Yok “en az” olmaz kanunda yani saptamak lazım kaç gün olduğunu.

HÜLYA GÜVEN (İzmir) – Yani burada “güne kadar” olduğu anda bir gün de verebilir, yarım gün de verebilir, iki saat de verebilir yani bunu inisiyatife bırakmamak lazım diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Gönül.

GÖNÜL BEKİN ŞAHKULUBEY (Mardin) – Şimdi, buradaki maddede bir değişiklik daha yapılması gerekiyor. Şimdi, bir kanun teklifi veya tasarısının bir maddesiyle ilgili aynı kanunda birden fazla maddede değişiklik öngörülüyor için bu 1’inci maddenin de ikiye bölünmesi gerekiyor, bununla ilgili de bir değişiklik teklifi vermek istiyoruz.

BAŞKAN – Tamam, önergeyi okutalım.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/226 esas numaralı Kanun Teklifinin 1 inci maddesinin kanunların hazırlanmasındaki esas ve usuller çerçevesinde aşağıdaki şekilde düzenlenmesini ve takip eden maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ederiz.

Gönül Bekin Şahkulubey

Dilek Yüksel

Mardin

Tokat

Madde 1- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 46 ncı maddesinin (b) bendi ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Evlenmelerde, ana veya babanın, eşin, kardeş veya çocukların ölümünde ve eşinin doğum yapması hâlinde 3 gün verilmesi gereken izin süreleri.”

Madde 2- 4857 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin (ı) bendi ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Evlenmelerde, ana veya babanın, eşin, kardeş veya çocukların ölümünde ve eşinin doğum yapması hâlinde 3 gün verilmesi gereken izin süreleri.”

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – “3 güne kadar” lafına itiraz ettik.

BAŞKAN – Burada da o zaman o değişikliği “3 gün” olarak ilave edelim, “kadar” demeyelim, “3 gün” diyelim.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – “3 gün izin verilir.” kesin bir ifade kullanmak lazım.

BAŞKAN – İşte öyle düzeltiyoruz onu şimdi, bu önergeyle. “3 gün izin verilir.” bunu bu şekilde düzeltelim.

Değişiklik önergesiyle ilgili...

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – On gün... Peki, ama neden, on güne itiraz nedir? Onu bir öğrensek.

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Hayır, eşitlik sağlanacaksa olur da, buradaki iş çevrelerini herhâlde daha çok düşündükleri için başka açıdan bakıyorlar.

BAŞKAN – Şimdi, on gün yaparız da toplumsal aile içindeki rolleri dengelemeyi becerememişsek ailelerde, o rolleri de iyi yapamamışsak evde kavga sebebi de olabilir on gün. Anlatabiliyor muyum? Burada aile içindeki rollerde kadını istihdam ediyorsak... Bununla ilgili yani aile içi rollerde, o gün kalkınma ajanslarının da özellikle söyledikleri alanlardan birisi aile içindeki rollerle ilgili. Paylaşımı, dağılımı dengeleyemediğiniz müddetçe çatışma alanına da dönüşen şeyler oluyor. Yani bazen iyi bir şey yapma gayretindeyken sonra sonuç daha kötü bir şey olabiliyor. Dolayısıyla o alanı çalışmak gerekir. Bu hâliyle kalsın bence daha sonra ilerleyen zamanda bütüncül... Çünkü buna ayrı bir şeyin, daha kapsamlı bir çalışmanın da yapılması gerekiyor diye düşünüyorum.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Hayır, istihdam açısından fark etmez, o kreş örneği gibi değil çünkü bu. Yani böyle bir kanun olursa çalıştıracağı her işçinin on gün izni var. Dolayısıyla işveren ne yapacak? İşçi mi çalıştırmayacak. Anlatabiliyor muyum? Orada bir sorun yaratmaz sizin dediğiniz de olabilir, böyle adam on gün orada, bir de o başa bela falan, böyle bir şeyler olabilir.

GÜRKUT ACAR (Antalya) – Geleneklere de bakmak lazım. Genellikle kadının annesi doğumlarda geliyor. Anlatmaya gerek yok. Kadın doğumdan sonra neler yapacağını daha çok annesinden öğreniyor bir eğitim gibi o veya erkeğin annesi geliyor, işte annelerle beraber yürütülüyor bu. Yani o bakımdan erkeğin katkısı ilk başta üç günlük süre içerisinde gerçekten çok ciddi olabilir ama sonrasında o kadar çok büyük bir katkı yapacağını ben tahmin etmiyorum. Yani bir şey yaparken biraz gerçekçi olmak lazım diye düşünüyorum. Yani bizim burada komisyon olarak çıkardığımız çok iyi şeyler, ben de on gün olmasını isterim gerçekten de, Devlet Memurları Kanunu'yla bir paralellik sağlayalım diye düşünüyorum ben de. Ama şimdi bunu çıkarırsanız buradan, yarın iş dünyasında baskılar geldiğinde bizim Çek Yasası gibi gider gelir. Yani onun için biz buradan gerçekçi bir şey alalım, sonucu alalım, bir eşitlik bir başlangıçtır, ileride tabii ki işçiler, sendikalar hepsi bu konuyla ilgili daha geniş hakları belki kendi toplu sözleşmelerine de koyabilirler diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdoğan...

GÖKÇEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben on günü biraz ütöpik buluyorum, şundan dolayı: 4 kişilik bir iş yeri düşünün, kadın erkek aynı iş yerinde çalışıyor, karısı hamile kaldı, 2 kişi on gün yok. İş verenin de işine gelmeyecek bu, hamile kaldığını anladığı anda kadın, 2'sini de kapının önüne koyabilir. Yani biraz önce siz şeye işaret ettiniz, hani bundan sonraki süreçte önümüze çıkmaz dediniz ama bu şekilde de örneklerini görebiliriz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tuncel...

SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Ya burada şöyle bir sorun var: Tabii, daha Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitliği sağlanamadığı için söylenen bu tip durumlar çıkabilir, hatta patronlar kurnazlık yapıyor, hamile kalmasını bile engelledikleri şeyler oluyor. Biz bunu Antalya'da gördük. Kadınların hamile kalmasını bile neredeyse yasaklayan uygulamalara neden oluyor. Dolayısıyla ben üç gün meselesini şimdilik, çünkü bu mesele başka şeylerde düzenlenmesi gerekiyor bir bütün ama kesin yargıyla yapalım, en azından bunu garanti altına alalım. Çünkü bu şey sadece özel sektör meselesi değil, yani bir bütün düşünmek gerekiyor. Mesela erkeklerin bu üç günlük izni nasıl kullanacağı meselesi de önemli. Gerçekten çocukları için mi kullanıyor, yoksa gidip gezmek için mi kullanıyor? O yüzden, bu başka bir bilinç meselesi olduğu için söylüyorum. Ama burada ben mümkünse mesela diyelim ki gerçekten bakıma muhtaç, böyle bir cümleyi eklemenin önemli olduğunu düşünüyorum. Madem bir şey düzenliyoruz, başka bakacak kimse yoksa, diyelim ki bu kişinin yükümlülükleri gerçekten... Sağlık sorunları konusunda da böyle bir düzenlemenin, üç günlük izin meselesinin, yapmışken en azından böyle bir düzenleme yapabilirsek iyi olur diye düşünüyorum. Çünkü o konuda da ciddi şeyler var, belki çok yoğunlukta değil. Şey diyebilirsiniz: Biz feodal aile yapısını hâlâ devam ettiriyoruz, kimse yalnız değildir noktası ama bazen öyle durumlar oluyor ki gerçekten bakmakla yükümlü olan kişiler oluyor. Bence öyle bir değişiklik önergesi...

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Sayın Demirel...

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Efendim, dinledim ama bir şey söylemek istiyorum. Bu konu aslen Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda işi verenler ve çalışanların yetkilileri, sendika temsilcileri, işverenler çerçevesinde sanıyorum çok daha detaylı olarak konuşulacak o Komisyonda ve o Komisyonda bu mesele, üç gün, beş gün kaç olacağı da orada konuşulur. Ama burada eşitlik anlamında bir şey konuşulurken de şunu unutmamak lazım: İşverenlerin tavrını. Bugün burada sağlık adına bir örnek verildi, performans diye. Ben o yüzden bir örnek yine vereyim. Reprerant diye bildiğiniz ilaç mümessilleri hamile kaldıklarında işten çıkarılırlar. Çok nettir bu, yüzde 90 firma çıkarır bunları. O yüzden ellerinden hatta sözleşme alınır: “Şu kadar zaman hamile kalmayacağım, çocuk doğurmayacağım.” Öyle çok da hayret edecek bir şey değil. Ülkemizde yakın zamana kadar hostesler bile gebe kalamazdı biliyorsunuz. Dolayısıyla işveren açısından baktığınızda, böyle on gün filan, bunların hepsi hakikaten insanın ayaklarının yerden kesildiğini gösterir. Çünkü eğer işe sağlık anlamında bakacaksanız lohusalık yedi hafta diye tanımlanır. İyinin düşmanı daha iyi, o zaman biri de der ki: “Yedi hafta olsun, kadın lohusalığını bitirene kadar bebeğin başında babası da olsun.” Böyle bir şey yok yani bu ülkede iş güvencesi yok insanların. Onun için önce bir eşitlikte buluşmakta fayda var. Çünkü her sektörün kendine özel sorunları var. Yalnızca ben bilmediğim için sizden bir şey öğrenmek istiyorum. Millî Savunma Bakanlığı personeli bu kapsamın içinde mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÖMER GÜMÜŞ - Değil efendim.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Mesela eşitlikse eğer bunu koyabilirsiniz. Üniversitedeki YÖK'e tabi personel bu kapsamın içinde mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÖMER GÜMÜŞ –Yani hizmet akdine dayalı olarak çalışan herkes bu kapsamda.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Onların prosedürü farklı biliyorsunuz. Yani orada da uygulanmayan esneklikler var. Dolayısıyla bu istisna kurumları da bir bütünleştirip hepsi için hiç değilse üç gün yapılıyorsa amenna ama burada biz hayal dünyamızda yani birazcık ayaklarımız yere bassın. Ne kadar ekonomimiz 16'ncı filan da olsa kadın çalışması anlamında, kadın istihdamı anlamında zaten sorunlu bir ülkeyiz. Karısı doğuran adamın çocuğunun vesairesinin ötesinde çoklu gebelikler artık arttı biliyorsunuz tedaviler nedeniyle, ikiz, üçüz doğumlar arttı. Bunlar hep tedaviyle olan doğumlar. Dolayısıyla ikiz, üçüz gibi çoklu gebeliklerde belki bir esneklik, hani o esnekliğimiz var da uygulanabilirini koyup ama bunu mutlaka tekli doğumlarda -Sayın Dedeoğlu'nun da dediği gibi- şart hâline getirmek ve Millî Savunma Bakanlığının, üniversite personelinin bu kapsama alınması... Çünkü Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde çalışan herkes askerî personel değil, emniyette olduğu gibi, onların bir kısmı da sivil personel. Zaten orada bir eşitlikli uygulama içindeler. Dolayısıyla bu bütün iş dünyasına yansıtılabilen bir uygulama olursa ve ülkenin, dünyanın gerçeklerini de biraz görerek bunu konuşursak, dediğim gibi yoksa iyinin düşmanı daha iyi, ben doktor olarak isterim yani yedi hafta olsun babaninki de anne lohusalığını rahat geçirsün diye. Bunların hepsi bir hayaldir. O bakımdan, ülkemizde bunun kötü kullanım örneklerini de bu kadar biliyorsak, çok yakınımızda gözlemlediğimiz iş arkadaşlarımız için de bile bunları biliyorsak işten çıkarılma, akit fesihleri... Siz çok daha fazla tecrübeye sahipsinizdir. O bakımdan, üç günde en azından bir mutabakat sağlansa bütün iş dünyası için herhâlde hayırlı olur. Diğeri zaten Sağlık, Çalışma Komisyonunda çok çok detaylı konuşulacaktır.

Ben müsaade istiyorum. Kusura bakmayınız, 12.00' de misafirlerim gelecek.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Demirel, görüşmek üzere.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi değişiklik önergesini “üç gün” olarak değiştirilmiş son hâliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Peki, bu değişiklik önergesi doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 2- Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara işveren, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye iş ilişkisi denir. İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddî olan ve ol mayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir.

İşverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler (işyerine bağlı yerler) ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve meslekî eğitim ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçlar da işyerinden sayılır.

İşyeri, işyerine bağlı yerler, eklentiler ve araçlar ile oluşturulan iş organizasyonu kapsamında bir bütündür.

İşveren adına hareket eden ve işin, işyerinin ve işletmenin yönetiminde görev alan kimselere işveren vekili denir. İşveren vekilinin bu sıfatla işçilere karşı işlem ve yükümlülüklerinden doğrudan işveren sorumludur.

Bu Kanunda işveren için öngörülen her çeşit sorumluluk ve zorunluluklar işveren vekilleri hakkında da uygulanır. İşveren vekilliği sıfatı, işçilere tanınan hak ve yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.

Bir işverende, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin, asıl işin bir bölümünde veya yardımcı işlerinde, işin gereği ve teknolojik nedenlerle iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren arasında kurulan ilişkiye asıl işveren-alt işveren ilişkisi denir. Bu ilişkide asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak bu Kanundan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumludur.

Asıl işverenin işçilerinin alt işveren tarafından işe alınarak çalıştırılmaya devam ettirilmesi suretiyle hakları kısıtlanamaz veya daha önce o işyerinde çalıştırılan kimse ile alt işveren ilişkisi kurulamaz. İşin gereği ve teknolojik nedenler dışında asıl iş bölünerek alt işverenlere verilemez. Aksi durumlarda alt işverenin işçileri başlangıçtan itibaren asıl işverenin işçisi sayılırlar.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

İşyerini bildirme

MADDE 3- Bu Kanunun kapsamına giren nitelikte bir işyerini kuran, her ne suretle olursa olsun devralan, çalışma konusunu kısmen veya tamamen değiştiren veya herhangi bir sebeple faaliyetine son veren ve işyerini kapatan işveren, işyerinin unvan ve adresini, çalıştırılan işçi sayısını, çalışma konusunu, işin başlama veya bitme gününü, kendi adını ve soyadını yahut unvanını, adresini, varsa işveren vekili veya vekillerinin adı, soyadı ve adreslerini bir ay içinde bölge müdürlüğüne bildirmek zorundadır.

Alt işveren, bu sıfatla mal veya hizmet üretimi için meydana getirdiği kendi işyeri için birinci fıkra hükmüne göre bildirim yapmakla yükümlüdür.

BAŞKAN - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kanunun tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, gündemimizde görüşülecek başka bir madde kalmadığından toplantımızı kapatıyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati : 11.45